

Materiały do druku

**POMOCE DYDAKTYCZNE
DO PORADNIKA METODYCZNEGO DLA KLASY 7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
WYDAWNICTWA WAM: „PROWADZĘ CIĘ”**

MODLITWA

Jakże wielki jesteś, Panie, i godny, by Cię słać.

Jakże wielki jesteś, Panie.

Wspaniała jest Twoja moc, a Twojej Mądrości nikt nie zmierzy.

Wspaniała jest Twoja moc.

Pragnie Cię słać człowiek, cząstka Twego stworzenia, który dźwiga swój śmiertelny los;

nosi świadectwo swego grzechu i dowód tego, że Ty pysznym się sprzeciwiasz.

Pragnie Cię słać człowiek.

A jednak pragnie Cię słać ta cząstka Twego stworzenia.

A jednak pragnie Cię słać.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie w wielbieniu Ciebie.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie.

(Wszyscy razem)

Stworzyłeś nas bowiem dla siebie i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu,

jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

MODLITWA

Jakże wielki jesteś, Panie, i godny, by Cię słać.

Jakże wielki jesteś, Panie.

Wspaniała jest Twoja moc, a Twojej Mądrości nikt nie zmierzy.

Wspaniała jest Twoja moc.

Pragnie Cię słać człowiek, cząstka Twego stworzenia, który dźwiga swój śmiertelny los;

nosi świadectwo swego grzechu i dowód tego, że Ty pysznym się sprzeciwiasz.

Pragnie Cię słać człowiek.

A jednak pragnie Cię słać ta cząstka Twego stworzenia.

A jednak pragnie Cię słać.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie w wielbieniu Ciebie.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie.

(Wszyscy razem)

Stworzyłeś nas bowiem dla siebie i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu,

jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

MODLITWA

Jakże wielki jesteś, Panie, i godny, by Cię słać.

Jakże wielki jesteś, Panie.

Wspaniała jest Twoja moc, a Twojej Mądrości nikt nie zmierzy.

Wspaniała jest Twoja moc.

Pragnie Cię słać człowiek, cząstka Twego stworzenia, który dźwiga swój śmiertelny los;

nosi świadectwo swego grzechu i dowód tego, że Ty pysznym się sprzeciwiasz.

Pragnie Cię słać człowiek.

A jednak pragnie Cię słać ta cząstka Twego stworzenia.

A jednak pragnie Cię słać.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie w wielbieniu Ciebie.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie.

(Wszyscy razem)

Stworzyłeś nas bowiem dla siebie i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu,

jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

MODLITWA

Jakże wielki jesteś, Panie, i godny, by Cię słać.

Jakże wielki jesteś, Panie.

Wspaniała jest Twoja moc, a Twojej Mądrości nikt nie zmierzy.

Wspaniała jest Twoja moc.

Pragnie Cię słać człowiek, cząstka Twego stworzenia, który dźwiga swój śmiertelny los;

nosi świadectwo swego grzechu i dowód tego, że Ty pysznym się sprzeciwiasz.

Pragnie Cię słać człowiek.

A jednak pragnie Cię słać ta cząstka Twego stworzenia.

A jednak pragnie Cię słać.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie w wielbieniu Ciebie.

Ty sam sprawiasz, że znajduje on ukojenie.

(Wszyscy razem)

Stworzyłeś nas bowiem dla siebie i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu,

jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

Ty jesteś moją mocą

1. W Tobie jest siła, w Tobie jest wszechpotęga.
W Tobie moc wielka, władza po krańce świata.
W Tobie jest chwała, ogień i miłosierdzie.
W Tobie ma źródło potok energii życia.

Ref. To Ty, Ty jesteś moją mocą, to Ty, Ty jesteś moją siłą,
To Ty, Ty rodzisz we mnie miłość,
To Ty, Boże, we mnie żyjesz.

2. W Tobie jest świętość, w Tobie jest doskonałość.
W Tobie jest mądrość, wiedza i sprawiedliwość.
W Tobie jest głębia, światy nieprzeniknione
W Tobie jest wieczność, trwanie i nieśmiertelność.

3. Przenikaj na wskroś mego ducha,
Wypełnij po brzegi me serce. (2×)
Jestem Twój. (3×)

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

MODLITWA

Daj nam mądrość, byśmy umieli odróżniać sprawy ważne – od rzeczy błahych!
Prawdziwą wiedzę – od ocen szkolnych.
Pamięć ludzi o nas – od wartości prezentów.
Przyjaźń – od znajomości.
Zdrowie – od urody.
Informacje – od fake newsów.
Potrzeby – od zachcianek.
Amen.

Credo mszalne – Wyznanie wiary Nicejsko-Konstantynopolikańskie

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, światłość ze światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas, ludzi, i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych: a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie.

Amen.

Credo mszalne – Wyznanie wiary Nicejsko-Konstantynopolikańskie

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, światłość ze światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas, ludzi, i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych: a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie.

Amen.

Credo mszalne – Wyznanie wiary Nicejsko-Konstantynopolikańskie

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, światłość ze światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas, ludzi, i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych: a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie.

Amen.

Credo mszalne – Wyznanie wiary Nicejsko-Konstantynopolikańskie

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, światłość ze światłości. Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało. On to dla nas, ludzi, i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba. I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany również za nas, pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał dnia trzeciego, jak oznajmia Pismo. I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych: a królestwu Jego nie będzie końca. Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówił przez proroków. Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję wskrzeszenia umarłych. I życia wiecznego w przyszłym świecie.

Amen.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

List do Filipian 2, 6-11

- [6] On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, unżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej.
- [7] Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- [11] I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest PANEM ku chwale Boga Ojca.

Definicje pojęć literackich i prawnych

reportaż: sprawozdanie z wydarzenia, w którym autor uczestniczył lub którego był świadkiem, uzupełnione komentarzem; cechuje go barwny opis faktów, zdarzeń, zachowań i opinii bohaterów

kronika (w ujęciu współczesnym): opis bieżących lub minionych zdarzeń w porządku chronologicznym

powieść: rozbudowany utwór narracyjny; ma wielowątkową fabułę zorganizowaną wokół losów kilku bohaterów; narracja jest zwykle rozbudowana o liczne dialogi, opisy miejsc, czasu, okoliczności tak, że świat przedstawiony stanowi pełny konstrukt

testament (w prawodawstwie): akt prawny wyrażający wolę spadkodawcy co do swojego majątku na wypadek śmierci

pamiętnik: utwór literacki, w którym autor przedstawia i interpretuje wydarzenia, których był uczestnikiem lub naocznym świadkiem; spisywany z dystansu czasowego – może ujawniać stanowisko autora wobec minionych wydarzeń

biografia: szczegółowy opis życia i działalności wybranej osoby

Definicje pojęć literackich i prawnych

reportaż: sprawozdanie z wydarzenia, w którym autor uczestniczył lub którego był świadkiem, uzupełnione komentarzem; cechuje go barwny opis faktów, zdarzeń, zachowań i opinii bohaterów

kronika (w ujęciu współczesnym): opis bieżących lub minionych zdarzeń w porządku chronologicznym

powieść: rozbudowany utwór narracyjny; ma wielowątkową fabułę zorganizowaną wokół losów kilku bohaterów; narracja jest zwykle rozbudowana o liczne dialogi, opisy miejsc, czasu, okoliczności tak, że świat przedstawiony stanowi pełny konstrukt

testament (w prawodawstwie): akt prawny wyrażający wolę spadkodawcy co do swojego majątku na wypadek śmierci

pamiętnik: utwór literacki, w którym autor przedstawia i interpretuje wydarzenia, których był uczestnikiem lub naocznym świadkiem; spisywany z dystansu czasowego – może ujawniać stanowisko autora wobec minionych wydarzeń

biografia: szczegółowy opis życia i działalności wybranej osoby

Definicje pojęć literackich i prawnych

reportaż: sprawozdanie z wydarzenia, w którym autor uczestniczył lub którego był świadkiem, uzupełnione komentarzem; cechuje go barwny opis faktów, zdarzeń, zachowań i opinii bohaterów

kronika (w ujęciu współczesnym): opis bieżących lub minionych zdarzeń w porządku chronologicznym

powieść: rozbudowany utwór narracyjny; ma wielowątkową fabułę zorganizowaną wokół losów kilku bohaterów; narracja jest zwykle rozbudowana o liczne dialogi, opisy miejsc, czasu, okoliczności tak, że świat przedstawiony stanowi pełny konstrukt

testament (w prawodawstwie): akt prawny wyrażający wolę spadkodawcy co do swojego majątku na wypadek śmierci

pamiętnik: utwór literacki, w którym autor przedstawia i interpretuje wydarzenia, których był uczestnikiem lub naocznym świadkiem; spisywany z dystansu czasowego – może ujawniać stanowisko autora wobec minionych wydarzeń

biografia: szczegółowy opis życia i działalności wybranej osoby

Definicje pojęć literackich i prawnych

reportaż: sprawozdanie z wydarzenia, w którym autor uczestniczył lub którego był świadkiem, uzupełnione komentarzem; cechuje go barwny opis faktów, zdarzeń, zachowań i opinii bohaterów

kronika (w ujęciu współczesnym): opis bieżących lub minionych zdarzeń w porządku chronologicznym

powieść: rozbudowany utwór narracyjny; ma wielowątkową fabułę zorganizowaną wokół losów kilku bohaterów; narracja jest zwykle rozbudowana o liczne dialogi, opisy miejsc, czasu, okoliczności tak, że świat przedstawiony stanowi pełny konstrukt

testament (w prawodawstwie): akt prawny wyrażający wolę spadkodawcy co do swojego majątku na wypadek śmierci

pamiętnik: utwór literacki, w którym autor przedstawia i interpretuje wydarzenia, których był uczestnikiem lub naocznym świadkiem; spisywany z dystansu czasowego – może ujawniać stanowisko autora wobec minionych wydarzeń

biografia: szczegółowy opis życia i działalności wybranej osoby

W Ewangelii o uzdrowieniu paralityka Jezus wskazuje na to, co istotne. Doceniamy, że uzdrowienie fizyczne i w ogóle zdrowie fizyczne jest darem, o który powinniśmy dbać. Jednak Zbawiciel poucza nas, że musimy strzec również zdrowia serca, zdrowia duchowego. Zadajemy sobie wiele trudu, gdy chodzi o nasze zdrowie fizyczne. Jest to rzecz dobra, ale czy myślimy o zdrowiu naszej duszy? Uzdrawianiem są słowa Jezusa: „Dziecko, odpuszczone są twoje grzechy”. Czy mamy zwyczaj myśleć o tym lekarstwie przebaczenia naszych grzechów, naszych błędów? Zastanawiamy się, dlaczego powinniśmy prosić o wybaczenie czegoś? Jezus do każdego z nas mówi: „Chcę odpuścić twoje grzechy”. Być może ktoś nie znajduje w sobie grzechów, które miałby wyznać. Może brakuje mu świadomości konkretnych grzechów, chorób duszy, które trzeba leczyć. Lekarstwem, pozwalającym wyzdrowieć, jest przebaczenie. Udajmy się do tego Lekarza, który może nas wyleczyć, który może odpuścić grzechy. Jezus w tym celu przyszedł, za to oddał życie (na podstawie homilii papieża Franciszka w Domu św. Marty, 17.01.2020 r.).

W Ewangelii o uzdrowieniu paralityka Jezus wskazuje na to, co istotne. Doceniamy, że uzdrowienie fizyczne i w ogóle zdrowie fizyczne jest darem, o który powinniśmy dbać. Jednak Zbawiciel poucza nas, że musimy strzec również zdrowia serca, zdrowia duchowego. Zadajemy sobie wiele trudu, gdy chodzi o nasze zdrowie fizyczne. Jest to rzecz dobra, ale czy myślimy o zdrowiu naszej duszy? Uzdrawianiem są słowa Jezusa: „Dziecko, odpuszczone są twoje grzechy”. Czy mamy zwyczaj myśleć o tym lekarstwie przebaczenia naszych grzechów, naszych błędów? Zastanawiamy się, dlaczego powinniśmy prosić o wybaczenie czegoś? Jezus do każdego z nas mówi: „Chcę odpuścić twoje grzechy”. Być może ktoś nie znajduje w sobie grzechów, które miałby wyznać. Może brakuje mu świadomości konkretnych grzechów, chorób duszy, które trzeba leczyć. Lekarstwem, pozwalającym wyzdrowieć, jest przebaczenie. Udajmy się do tego Lekarza, który może nas wyleczyć, który może odpuścić grzechy. Jezus w tym celu przyszedł, za to oddał życie (na podstawie homilii papieża Franciszka w Domu św. Marty, 17.01.2020 r.).

W Ewangelii o uzdrowieniu paralityka Jezus wskazuje na to, co istotne. Doceniamy, że uzdrowienie fizyczne i w ogóle zdrowie fizyczne jest darem, o który powinniśmy dbać. Jednak Zbawiciel poucza nas, że musimy strzec również zdrowia serca, zdrowia duchowego. Zadajemy sobie wiele trudu, gdy chodzi o nasze zdrowie fizyczne. Jest to rzecz dobra, ale czy myślimy o zdrowiu naszej duszy? Uzdrawianiem są słowa Jezusa: „Dziecko, odpuszczone są twoje grzechy”. Czy mamy zwyczaj myśleć o tym lekarstwie przebaczenia naszych grzechów, naszych błędów? Zastanawiamy się, dlaczego powinniśmy prosić o wybaczenie czegoś? Jezus do każdego z nas mówi: „Chcę odpuścić twoje grzechy”. Być może ktoś nie znajduje w sobie grzechów, które miałby wyznać. Może brakuje mu świadomości konkretnych grzechów, chorób duszy, które trzeba leczyć. Lekarstwem, pozwalającym wyzdrowieć, jest przebaczenie. Udajmy się do tego Lekarza, który może nas wyleczyć, który może odpuścić grzechy. Jezus w tym celu przyszedł, za to oddał życie (na podstawie homilii papieża Franciszka w Domu św. Marty, 17.01.2020 r.).

W Ewangelii o uzdrowieniu paralityka Jezus wskazuje na to, co istotne. Doceniamy, że uzdrowienie fizyczne i w ogóle zdrowie fizyczne jest darem, o który powinniśmy dbać. Jednak Zbawiciel poucza nas, że musimy strzec również zdrowia serca, zdrowia duchowego. Zadajemy sobie wiele trudu, gdy chodzi o nasze zdrowie fizyczne. Jest to rzecz dobra, ale czy myślimy o zdrowiu naszej duszy? Uzdrawianiem są słowa Jezusa: „Dziecko, odpuszczone są twoje grzechy”. Czy mamy zwyczaj myśleć o tym lekarstwie przebaczenia naszych grzechów, naszych błędów? Zastanawiamy się, dlaczego powinniśmy prosić o wybaczenie czegoś? Jezus do każdego z nas mówi: „Chcę odpuścić twoje grzechy”. Być może ktoś nie znajduje w sobie grzechów, które miałby wyznać. Może brakuje mu świadomości konkretnych grzechów, chorób duszy, które trzeba leczyć. Lekarstwem, pozwalającym wyzdrowieć, jest przebaczenie. Udajmy się do tego Lekarza, który może nas wyleczyć, który może odpuścić grzechy. Jezus w tym celu przyszedł, za to oddał życie (na podstawie homilii papieża Franciszka w Domu św. Marty, 17.01.2020 r.).

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty wskazałeś drogę do miłości

1. Ty wskazałeś drogę do miłości, Ty, Panie,
Ty zmieniłeś świat swym zmartwychwstaniem, Ty, Panie, Panie!
Tylko Ty jeden wiesz, co w moim sercu dzieje się,
Tylko Ty, Panie tylko Ty. (2×)
2. Ty oddałeś życie za nas wszystkich, Ty, Panie,
I dlatego jesteś tak mi bliski, Ty, Panie.
U Twych stóp cały świat, Ty wiesz, co czeka nas,
Tylko Ty, Panie, tylko Ty. (2×)
3. W moim sercu jesteś w dzień i w nocy, Ty, Panie,
Choć moim oczom jesteś niewidoczny, Ty, Panie.
Tylko Ty jeden wiesz...

Ty, Światłość dnia

1. Ty, Światłość dnia, wszedłeś w moje ciemności, dateś mi wzrok, abym mógł widzieć Twą twarz i spojrzenie Miłości, którym roztapiasz mój strach.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę.

Jestem tu, by wyznaczyć: to mój Bóg, }
dobry i łaskawy, cały tak wspaniały, } (2x)
ponad wszystko cenny dla mnie jest.

2. Ty, czasów Król, wywyższony na wieki, jaśniej w niebie Twój tron. Zszedłeś na ziemię, by stać się Człowiekiem, by rajem stał się mój dom.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

3. I niczym nie odpłacę się } (3x)
za miłość Twą i za Twój krzyż!

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

Ty, Światłość dnia

1. Ty, Światłość dnia, wszedłeś w moje ciemności, dateś mi wzrok, abym mógł widzieć Twą twarz i spojrzenie Miłości, którym roztapiasz mój strach.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę.

Jestem tu, by wyznaczyć: to mój Bóg, }
dobry i łaskawy, cały tak wspaniały, } (2x)
ponad wszystko cenny dla mnie jest.

2. Ty, czasów Król, wywyższony na wieki, jaśniej w niebie Twój tron. Zszedłeś na ziemię, by stać się Człowiekiem, by rajem stał się mój dom.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

3. I niczym nie odpłacę się } (3x)
za miłość Twą i za Twój krzyż!

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

Ty, Światłość dnia

1. Ty, Światłość dnia, wszedłeś w moje ciemności, dateś mi wzrok, abym mógł widzieć Twą twarz i spojrzenie Miłości, którym roztapiasz mój strach.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę.

Jestem tu, by wyznaczyć: to mój Bóg, }
dobry i łaskawy, cały tak wspaniały, } (2x)
ponad wszystko cenny dla mnie jest.

2. Ty, czasów Król, wywyższony na wieki, jaśniej w niebie Twój tron. Zszedłeś na ziemię, by stać się Człowiekiem, by rajem stał się mój dom.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

3. I niczym nie odpłacę się } (3x)
za miłość Twą i za Twój krzyż!

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

Ty, Światłość dnia

1. Ty, Światłość dnia, wszedłeś w moje ciemności, dateś mi wzrok, abym mógł widzieć Twą twarz i spojrzenie Miłości, którym roztapiasz mój strach.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę.

Jestem tu, by wyznaczyć: to mój Bóg, }
dobry i łaskawy, cały tak wspaniały, } (2x)
ponad wszystko cenny dla mnie jest.

2. Ty, czasów Król, wywyższony na wieki, jaśniej w niebie Twój tron. Zszedłeś na ziemię, by stać się Człowiekiem, by rajem stał się mój dom.

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

3. I niczym nie odpłacę się } (3x)
za miłość Twą i za Twój krzyż!

Ref. Jestem tu, by wielbić, by oddawać chwałę...

Litania do Ducha Świętego (fragment)

Duchu Święty, Trzecia Osobo Trójcy Przenajświętszej – działaj w nas.
Duchu Święty, który od Ojca i Syna pochodzisz,
Duchu Święty, który zstąpiłeś na Apostołów w postaci języków ognistych,
Duchu Święty, który odrodziłeś nas w wodzie chrztu świętego,
Duchu Święty, przez którego Bóg czyni nas dziećmi swoimi,
Duchu Święty, który wlewasz miłość Boską do serc naszych,
Duchu Święty, źródło radości,
Duchu Święty, dawco mądrości i rozumu,
Duchu Święty, dawco rady i męstwa,
Duchu Święty, dawco umiejętności i pobożności,
Duchu Święty, dawco bojaźni Bożej,
Duchu Święty, dawco wiary, nadziei i miłości,
Duchu Święty, obecny w nas przez łaskę swoją, działaj w nas. Amen.

Litania do Ducha Świętego (fragment)

Duchu Święty, Trzecia Osobo Trójcy Przenajświętszej – działaj w nas.
Duchu Święty, który od Ojca i Syna pochodzisz,
Duchu Święty, który zstąpiłeś na Apostołów w postaci języków ognistych,
Duchu Święty, który odrodziłeś nas w wodzie chrztu świętego,
Duchu Święty, przez którego Bóg czyni nas dziećmi swoimi,
Duchu Święty, który wlewasz miłość Boską do serc naszych,
Duchu Święty, źródło radości,
Duchu Święty, dawco mądrości i rozumu,
Duchu Święty, dawco rady i męstwa,
Duchu Święty, dawco umiejętności i pobożności,
Duchu Święty, dawco bojaźni Bożej,
Duchu Święty, dawco wiary, nadziei i miłości,
Duchu Święty, obecny w nas przez łaskę swoją, działaj w nas. Amen.

Litania do Ducha Świętego (fragment)

Duchu Święty, Trzecia Osobo Trójcy Przenajświętszej – działaj w nas.
Duchu Święty, który od Ojca i Syna pochodzisz,
Duchu Święty, który zstąpiłeś na Apostołów w postaci języków ognistych,
Duchu Święty, który odrodziłeś nas w wodzie chrztu świętego,
Duchu Święty, przez którego Bóg czyni nas dziećmi swoimi,
Duchu Święty, który wlewasz miłość Boską do serc naszych,
Duchu Święty, źródło radości,
Duchu Święty, dawco mądrości i rozumu,
Duchu Święty, dawco rady i męstwa,
Duchu Święty, dawco umiejętności i pobożności,
Duchu Święty, dawco bojaźni Bożej,
Duchu Święty, dawco wiary, nadziei i miłości,
Duchu Święty, obecny w nas przez łaskę swoją, działaj w nas. Amen.

Litania do Ducha Świętego (fragment)

Duchu Święty, Trzecia Osobo Trójcy Przenajświętszej – działaj w nas.
Duchu Święty, który od Ojca i Syna pochodzisz,
Duchu Święty, który zstąpiłeś na Apostołów w postaci języków ognistych,
Duchu Święty, który odrodziłeś nas w wodzie chrztu świętego,
Duchu Święty, przez którego Bóg czyni nas dziećmi swoimi,
Duchu Święty, który wlewasz miłość Boską do serc naszych,
Duchu Święty, źródło radości,
Duchu Święty, dawco mądrości i rozumu,
Duchu Święty, dawco rady i męstwa,
Duchu Święty, dawco umiejętności i pobożności,
Duchu Święty, dawco bojaźni Bożej,
Duchu Święty, dawco wiary, nadziei i miłości,
Duchu Święty, obecny w nas przez łaskę swoją, działaj w nas. Amen.

Męka Pańska według św. Marka

Narrator:

Za dwa dni była Pascha i Święto Przaśników. Arcykapłani i uczeni w Piśmie szukali sposobu, jak by Jezusa podstępnie ująć i zabić. Lecz mówili:

Arcykapłani i uczeni w Piśmie

«Tylko nie w czasie święta, by nie było wzburzenia między ludem». [...]

Narrator:

Wtedy Judasz Iskariota, jeden z Dwunastu, poszedł do arcykapłanów, aby im Go wydać. Gdy to usłyszeli, ucieszyli się i przyrzekli dać mu pieniądze. Odtąd szukał dogodnej sposobności, jak by Go wydać. [...] kiedy przyszedł do ogrodu zwanego Getsemani, rzekł Jezus do swoich uczniów:

Jezus:

«Usiądźcie tutaj, Ja tymczasem będę się modlił».

Narrator:

Wziął ze sobą Piotra, Jakuba i Jana i począł drzeć, i odczuwać trwogę. I rzekł do nich:

Jezus:

«Smutna jest moja dusza aż do śmierci; zostańcie tu i czuwajcie!».

Narrator:

I odszedłszy nieco dalej, upadł na ziemię i modlił się, żeby – jeśli to możliwe – ominęła Go ta godzina. I mówił:

Jezus:

«Abba, Ojcze, dla Ciebie wszystko jest możliwe, zabierz ten kielich ode Mnie! Lecz nie to, co Ja chcę, ale to, co Ty [niech się stanie]!».

Narrator:

Potem wrócił i zastał ich śpiących. Rzekł do Piotra:

Jezus:

«Szymonie, śpisz? Jednej godziny nie mogłeś czuwać? Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie; duch wprawdzie ochoczy, ale ciało słabe».

Narrator:

Odszedł znowu i modlił się, powtarzając te same słowa. Gdy wrócił, zastał ich śpiących, gdyż oczy ich były snem zmorzone, i nie wiedzieli, co Mu odpowiedzieć.

Gdy przyszedł po raz trzeci, rzekł do nich:

Jezus:

«Śpicie dalej i odpoczywacie? Dosyć! Przyszła godzina, oto Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników. Wstańcie, chodźmy, oto zbliża się mój zdrajca».

Narrator:

I zaraz, gdy On jeszcze mówił, zjawił się Judasz, jeden z Dwunastu, a z nim zgraja z mieczami i kijami wysłana przez arcykapłanów, uczonych w Piśmie i starszych. A zdrajca dał im taki znak:

Judasz:

«Ten, którego pocałuję, to On; chwycicie Go i prowadźcie ostrożnie!».

Narrator:

Skoro tylko przyszedł, przystąpił do Jezusa i rzekł:

Judasz:

«Rabbi!»,

Narrator:

i pocałował Go. Tamci zaś rzucili się na Niego, i pochycili Go. A jeden z tych, którzy tam stali, dobył miecza, uderzył sługę najwyższego kapłana i odciął mu ucho.

A Jezus zwrócił się i rzekł do nich:

Jezus:

«Wysłiście z mieczami i kijami, jak na zbójcę, żeby Mnie pochwyć. Codziennie nauczałem u was w świątyni, a nie pojmałście Mnie. Ale Pisma muszą się wypełnić».

Narrator:

Wtedy opuścili Go wszyscy i uciekli. [...]

A Jezusa zaprowadzili do najwyższego kapłana, u którego zebrali się wszyscy arcykapłani, starsi i uczeni w Piśmie. [...]

Tymczasem arcykapłani i cała Wysoka Rada szukali świadectwa przeciw Jezusowi, aby Go zgładzić, lecz nie znaleźli. Wielu wprawdzie zeznawało fałszywie przeciwko Niemu, ale świadectwa te nie były zgodne. A niektórzy wystąpili i zeznali fałszywie przeciw Niemu:

Fałszywi świadkowie:

«Myśmy słyszeli, jak On mówił: „Ja zburzę ten przybytek uczyniony ludzką ręką i w ciągu trzech dni zbuduję inny, nie ręką ludzką uczyniony”».

Narrator:

Lecz i w tym ich świadectwo nie było zgodne.

Wtedy najwyższy kapłan wystąpił na środek i zapytał Jezusa:

Najwyższy kapłan:

«Nic nie odpowiadasz na to, co oni zeznają przeciw Tobie?»

Narrator:

Lecz On milczał i nic nie odpowiedział. Najwyższy kapłan zapytał Go ponownie:

Najwyższy kapłan:

«Czy Ty jesteś Mesjasz, Syn Błogosławionego?»

Narrator:

Jezus odpowiedział:

Jezus:

«Ja jestem. Ujrzycie Syna Człowieczego, siedzącego po prawicy Wszechmocnego i nadchodzącego z obłokami niebieskimi».

Wówczas najwyższy kapłan rozdarł swoje szaty i rzekł:

Najwyższy kapłan:

«Na cóż nam jeszcze potrzeba świadków? Słyszeliście bluźnierstwo. Cóż wam się zdaje?».

Narrator:

Oni zaś wszyscy wydali wyrok, że winien jest śmierci. I niektórzy zaczęli pluć na Niego; zakrywali Mu twarz, policzkowali Go i mówili:

Tłum:

«Prorokuj!».

Narrator:

Także słudzy bili Go pięściami po twarzy. [...]

Zaraz wczesnym rankiem arcykapłani wraz ze starszymi i uczonymi w Piśmie i cała Wysoka Rada powzięli uchwałę. Kazali Jezusa związanego odprowadzić i wydali Go Piłatowi. Piłat zapytał Go:

Piłat:

«Czy Ty jesteś królem żydowskim?».

Narrator:

Odpowiedział mu:

Jezus:

«Tak, Ja nim jestem».

Narrator:

Arcykapłani zaś oskarżali Go o wiele rzeczy. Piłat ponownie Go zapytał:

Piłat:

«Nic nie odpowiadasz? Zważ, o jakie rzeczy Cię oskarżają».

Narrator:

Lecz Jezus nic już nie odpowiedział, tak że Piłat się dziwił.

Na każde zaś święto miał zwyczaj uwalniać im jednego więźnia, którego żądali.

A był tam jeden, zwany Barabaszem, uwięziony z buntownikami, którzy w rozruchu popełnili zabójstwo. Tłum przyszedł i zaczął domagać się tego, co zawsze im czynił. Piłat im odpowiedział:

Piłat:

«Jeśli chcecie, uwolnię wam Króla Żydowskiego?».

Narrator:

Wiedział bowiem, że arcykapłani wydali Go przez zawiść. Lecz arcykapłani podburzyli tłum, żeby uwolnił im raczej Barabasa. Piłat ponownie ich zapytał:

Piłat:

«Cóż więc mam uczynić z tym, którego nazywacie Królem Żydowskim?»

Narrator:

Odpowiedzieli mu krzykiem:

Tłum:

«Ukrzyżuj Go!»

Narrator:

Piłat odparł:

Piłat:

«Cóż więc złego uczynił?»

Narrator:

Lecz oni jeszcze głośniejszym krzykiem:

Tłum:

«Ukrzyżuj Go!»

Narrator:

Wtedy Piłat, chcąc zadowolić tłum, uwolnił Barabasa, Jezusa zaś kazał ubiczować i wydał na ukrzyżowanie.

Żołnierze zaprowadzili Go na wewnętrzny dziedziniec, czyli pretorium, i zwołali całą kohortę. Ubrali Go w purpurę i upłótszy wieniec z ciernia włożyli Mu na głowę. I zaczęli Go pozdrawiać:

Żołnierz:

«Witaj, Królu Żydowski!»

Narrator:

Przy tym bili Go trzcina po głowie, pluli na Niego i przyklękając, oddawali Mu hołd. A gdy Go wyszydli, zdjęli z Niego purpurę i włożyli na Niego własne Jego szaty.

Następnie wyprowadzili Go, aby Go ukrzyżować. I przymusili niejakiego Szymona z Cyreny, ojca Aleksandra i Rufusa, który wracając z pola właśnie przechodził, żeby niósł krzyż Jego. Przeprowadzili Go na miejsce Golgota, to znaczy miejsce Czaszki.

Tam dawali Mu wino zaprawione mirrą, lecz On nie przyjął. Ukrzyżowali Go i rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając o nie losy, co który miał zabrać. A była godzina trzecia, gdy Go ukrzyżowali. Był też napis z podaniem Jego winy, tak ułożony: «Król Żydowski». Razem z Nim ukrzyżowali dwóch złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej Jego stronie. Tak wypełniło się słowo Pisma: W poczet złoczyńców został zaliczony.

Ci zaś, którzy przechodzili obok, przeklinali Go, potrząsali głowami, mówiąc:

Pierwsza osoba z tłumu:

«Ej, Ty, który burzysz przybytek i w trzech dniach go odbudowujesz, zejź z krzyża i wybaw samego siebie!»

Narrator:

Podobnie arcykapłani wraz z uczonymi w Piśmie drwili między sobą i mówili:

Arcykapłani i uczeni w Piśmie:

«Innych wybawiał, siebie nie może wybawić. Mesjasz, król Izraela, niechże teraz zejdzie z krzyża, żebyśmy widzieli i uwierzyli».

Narrator:

Lżyli Go także ci, którzy byli z Nim ukrzyżowani.

A gdy nadeszła godzina szósta, mrok ogarnął całą ziemię aż do godziny dziewiątej. O godzinie dziewiątej Jezus zawołał donośnym głosem:

Jezus:

«Eloi, Eloi, lemasabachthani»,

Narrator:

to znaczy: Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił?

Niektórzy ze stojących obok, słysząc to, mówili:

Druga osoba z tłumu:

«Patrz, woła Eliasza».

Narrator:

Ktoś pobiegł i napełniwszy gąbkę octem, włożył na trzcinę i dawał Mu pić, mówiąc:

Trzecia osoba z tłumu:

«Poczekajcie, zobaczymy, czy przyjdzie Eliasza, żeby Go zdjąć [z krzyża]».

Narrator:

Lecz Jezus zawołał donośnym głosem i oddał ducha.

A zasłona przybytku rozdarła się na dwoje, z góry na dół. Setnik zaś, który stał naprzeciw, widząc, że w ten sposób oddał ducha, rzekł: «Prawdziwie, ten człowiek był Synem Bożym».

Były tam również niewiasty, które przypatrywały się z daleka, między nimi Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba Mniejszego i Józefa, i Salome. Kiedy przebywał w Galilei, one towarzyszyły Mu i usługiwały. I było wiele innych, które razem z Nim przyszły do Jeruzolimy.

Pod wieczór już, ponieważ było Przygotowanie, czyli dzień przed szabatem, przyszedł Józef z Arymatei, poważny członek Rady, który również wyczekiwał królestwa Bożego. Śmiało udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Piłat zdziwił się, że już skonał. Kazał przywołać setnika i pytał go, czy już dawno umarł. Upewniony przez setnika, podarował ciało Józefowi. Ten kupił płótno, zdjął Jezusa [z krzyża], owinał w płótno i złożył w grobie, który wykuty był w skale. Przed wejście do grobu zatoczył kamień.

A Maria Magdalena i Maria, matka Józefa, przyglądały się, gdzie Go złożono.

Na podstawie Ewangelii według św. Marka 15, 15-20. 22. 24-30. 32b-34. 37b-40. 41b

Wzięte z Biblii Jeruzolimskiej oraz Edycji Świętego Pawła.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedyne, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebios, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

I. Przypadkowy świadek:

Jak sobie przypominę, to jeszcze się trzęsę. Gdzieś koło południa... Straszne to było. Widziałam, jak na dziecko wjechała... ono sobie po prostu biegnęło po chodniku... a dziewczyna jechała bardzo szybko na hulajnodze i wpadła na nie. I to dziecko przewróciło się na jezdnię. Jakiś mężczyzna zobaczył to i już biegł. Złapał to dziecko za nogi i pociągnął tuż przed przejeżdżającym samochodem. Dziecko miało twarz we krwi... Stałam jak sparaliżowana. Nikt poza mną tego nie zauważył! Facet z samochodu nie zatrzymał się, bo był cały sznur aut za nim...

II. Policja

Dzisiaj o godzinie 18:00 doszło do incydentu na ulicy Śliskiej. Młoda kobieta jechała na hulajnodze elektrycznej po chodniku z niedozwoloną prędkością, narażając życie przechodniów, konkretnie dziecka. Poświadczyło to czworo świadków. Jednym z nich był kierowca, który wezwał policję i pogotowie. Poszkodowane dziecko zostało zbadane na miejscu, zadrapania zaopatrzone, nie wymagało hospitalizacji. Zostało oddane pod opiekę ojca. Kobieta została ukarana mandatem.

III. Nauczyciel przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa:

Dlaczego nie można jeździć na elektrycznej hulajnodze po chodniku? Opowiem wam, co się niedawno wydarzyło...

[34] Wtedy Piotr przemówił w dłuższym wywodzie: «Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. [35] Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie. [36] Posłał swe słowo synom Izraela, zwiastując im pokój przez Jezusa Chrystusa. On to jest Panem wszystkich. [37] Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. [38] Znacnie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. [39] A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. [40] Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się [41] nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. [42] On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. [43] Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów».

[44] Kiedy Piotr jeszcze mówił o tym, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki. [45] I zdumieni się werni pochodzenia żydowskiego, którzy przybyli z Piotrem, że dar Ducha Świętego wylany został także na pogan. [46] Słyszeli bowiem, że mówią językami i wielbią Boga. [47] Wtedy odezwał się Piotr: «Któż może odmówić chrztu tym, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my?» [48] I rozkazał ochrzcić ich w imię Jezusa Chrystusa.

Dzieje Apostolskie 10, 34-48

[34] Wtedy Piotr przemówił w dłuższym wywodzie: «Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. [35] Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie. [36] Posłał swe słowo synom Izraela, zwiastując im pokój przez Jezusa Chrystusa. On to jest Panem wszystkich. [37] Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. [38] Znacnie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. [39] A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. [40] Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się [41] nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. [42] On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. [43] Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów».

[44] Kiedy Piotr jeszcze mówił o tym, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki. [45] I zdumieni się werni pochodzenia żydowskiego, którzy przybyli z Piotrem, że dar Ducha Świętego wylany został także na pogan. [46] Słyszeli bowiem, że mówią językami i wielbią Boga. [47] Wtedy odezwał się Piotr: «Któż może odmówić chrztu tym, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my?» [48] I rozkazał ochrzcić ich w imię Jezusa Chrystusa.

Dzieje Apostolskie 10, 34-48

[34] Wtedy Piotr przemówił w dłuższym wywodzie: «Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. [35] Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie. [36] Posłał swe słowo synom Izraela, zwiastując im pokój przez Jezusa Chrystusa. On to jest Panem wszystkich. [37] Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. [38] Znacnie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. [39] A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. [40] Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się [41] nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. [42] On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. [43] Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów».

[44] Kiedy Piotr jeszcze mówił o tym, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki. [45] I zdumieni się werni pochodzenia żydowskiego, którzy przybyli z Piotrem, że dar Ducha Świętego wylany został także na pogan. [46] Słyszeli bowiem, że mówią językami i wielbią Boga. [47] Wtedy odezwał się Piotr: «Któż może odmówić chrztu tym, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my?» [48] I rozkazał ochrzcić ich w imię Jezusa Chrystusa.

Dzieje Apostolskie 10, 34-48

[34] Wtedy Piotr przemówił w dłuższym wywodzie: «Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. [35] Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie. [36] Posłał swe słowo synom Izraela, zwiastując im pokój przez Jezusa Chrystusa. On to jest Panem wszystkich. [37] Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. [38] Znacnie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. [39] A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. [40] Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się [41] nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. [42] On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. [43] Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów».

[44] Kiedy Piotr jeszcze mówił o tym, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki. [45] I zdumieni się werni pochodzenia żydowskiego, którzy przybyli z Piotrem, że dar Ducha Świętego wylany został także na pogan. [46] Słyszeli bowiem, że mówią językami i wielbią Boga. [47] Wtedy odezwał się Piotr: «Któż może odmówić chrztu tym, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my?» [48] I rozkazał ochrzcić ich w imię Jezusa Chrystusa.

Dzieje Apostolskie 10, 34-48

**POCZĄTKI
FORMOWANIE SIĘ
KOŚCIOŁA**

**OBJAWIENIE SIĘ
KOŚCIOŁA**

**Jezus kieruje
do wszystkich ludzi wezwanie
do nawrócenia i wiary.**

**Jezus powołuje i ustanawia
Apostołów, nadaje imię
Szymonowi i zapowiada,
że zbuduje Kościół.**

WYDARZENIA
PASCHALNE

Ostatnia Wieczerza

Śmierć na krzyżu

Zmartwychwstanie

Wniebowstąpienie

Jezus zapowiedział: „Ja zaś będę prosił Ojca, a innego Parakleta da wam, aby z wami był na zawsze – Ducha Prawdy” (J 14, 16a). Zesłanie Ducha Świętego było dopełnieniem dzieła Bożego, jakim jest Kościół. Duch Święty ujawnił Kościół wobec ówczesnego świata.

**Dzieje Apostolskie przedstawiają
początek drogi Kościoła.
Wiedzie ona przez prześladowania
(np. św. Szczepana) i wielkie
nawrócenia (np. św. Pawła).**

**I oto Duch Święty dokonał dzieła,
które zostało zapowiedziane
przez Jezusa Chrystusa:
„Zbuduję Kościół mój” (Mt 16, 18b).
Silny mocą Ducha Świętego
Kościół wyszedł na spotkanie
nowych ludzi i nowych czasów.**

**W ciągu wieków Bóg
jest obecny w Kościele
przez swojego Ducha,
który jak „wiatr wieje tam,
gdzie chce” (J 3, 8a).**

Stwórz, o mój Boże

Stwórz, o mój Boże, stwórz, o mój Boże,
we mnie serce czyste i odnow we mnie moc Ducha.

1. Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość,
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego.
2. Uznaję bowiem nieprawość moją,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Przeciwno Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą.
3. A Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie,
naucz mnie tajemnic mądrości.
Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.
4. Spraw, abym usłyszał radość i wesele
niech się radują kości, które skruszyłeś!
Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i zmaż wszystkie moje nieprawości.

Stwórz, o mój Boże

Stwórz, o mój Boże, stwórz, o mój Boże,
we mnie serce czyste i odnow we mnie moc Ducha.

1. Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość,
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego.
2. Uznaję bowiem nieprawość moją,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Przeciwno Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą.
3. A Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie,
naucz mnie tajemnic mądrości.
Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.
4. Spraw, abym usłyszał radość i wesele
niech się radują kości, które skruszyłeś!
Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i zmaż wszystkie moje nieprawości.

Stwórz, o mój Boże

Stwórz, o mój Boże, stwórz, o mój Boże,
we mnie serce czyste i odnow we mnie moc Ducha.

1. Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość,
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego.
2. Uznaję bowiem nieprawość moją,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Przeciwno Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą.
3. A Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie,
naucz mnie tajemnic mądrości.
Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.
4. Spraw, abym usłyszał radość i wesele
niech się radują kości, które skruszyłeś!
Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i zmaż wszystkie moje nieprawości.

Stwórz, o mój Boże

Stwórz, o mój Boże, stwórz, o mój Boże,
we mnie serce czyste i odnow we mnie moc Ducha.

1. Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość,
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego.
2. Uznaję bowiem nieprawość moją,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Przeciwno Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą.
3. A Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie,
naucz mnie tajemnic mądrości.
Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.
4. Spraw, abym usłyszał radość i wesele
niech się radują kości, które skruszyłeś!
Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i zmaż wszystkie moje nieprawości.

Idee oświeceniowe

- 1) uznanie, że na rozumie powinny opierać się wiara, moralność i religia
- 2) wielkie odkrycia uczonych (np. prawo grawitacji, elektryczność)
- 3) zakwestionowanie podstaw wiary i cywilizacji chrześcijańskiej
- 4) zasada wolności każdego człowieka w kształtowaniu własnych myśli i własnego życia
- 5) deizm: odrzucenie Objawienia i Opatrzności Bożej oraz cudów
- 6) idea praw człowieka, na których została oparta współczesna demokracja
- 7) odrzucenie dotychczasowego pojęcia Boga, uznanie, że Boga nie można pojąć
- 8) odrzucenie tradycyjnego pojmowania kosmosu
- 9) początek procesu sekularyzacji, czyli zeświecczenia kultury
- 10) początki idei tolerancji religijnej i ekumenizmu, rozwoju duszpasterstwa, oświaty religijnej
- 11) pogląd, że Kościół ogranicza wolność jednostki
- 12) narastające zwątpienie w religię opartą na Objawieniu i dogmatach wiary
- 13) oddzielenie rozumu od wiary
- 14) odmowa Kościołowi prawa do udziału w życiu społecznym, politycznym i kulturalnym
- 15) odrzucenie dosłownego rozumienia Biblii
- 16) postulat rozdziału państwa od Kościoła
- 17) powstanie koncepcji religii naturalnej i wiara, że zapewni ona szczęście już tu, na ziemi
- 18) przyznanie człowiekowi prawa wolnego wyboru religii
- 19) racjonalizm, czyli przekonanie, że jedynym źródłem i kryterium prawdy jest rozum
- 20) reforma Kościoła: postawienie w centrum życia religijnego Mszy Świętej, słowa Bożego i sakramentów, odbudowa właściwej hierarchii praktyk religijnych
- 21) sformułowanie norm moralnych, opartych na chrześcijańskiej nauce o godności i naturze człowieka jako stworzenia Bożego: wolność jednostki, prawo do szczęścia i własności, równość wszystkich wobec prawa, nienaruszalność godności każdej osoby,
- 22) zdrowa pobożność ludowa (odchodzenie od religijności magicznej)

Idee oświeceniowe

- 1) uznanie, że na rozumie powinny opierać się wiara, moralność i religia
- 2) wielkie odkrycia uczonych (np. prawo grawitacji, elektryczność)
- 3) zakwestionowanie podstaw wiary i cywilizacji chrześcijańskiej
- 4) zasada wolności każdego człowieka w kształtowaniu własnych myśli i własnego życia
- 5) deizm: odrzucenie Objawienia i Opatrzności Bożej oraz cudów
- 6) idea praw człowieka, na których została oparta współczesna demokracja
- 7) odrzucenie dotychczasowego pojęcia Boga, uznanie, że Boga nie można pojąć
- 8) odrzucenie tradycyjnego pojmowania kosmosu
- 9) początek procesu sekularyzacji, czyli zeświecczenia kultury
- 10) początki idei tolerancji religijnej i ekumenizmu, rozwoju duszpasterstwa, oświaty religijnej
- 11) pogląd, że Kościół ogranicza wolność jednostki
- 12) narastające zwątpienie w religię opartą na Objawieniu i dogmatach wiary
- 13) oddzielenie rozumu od wiary
- 14) odmowa Kościołowi prawa do udziału w życiu społecznym, politycznym i kulturalnym
- 15) odrzucenie dosłownego rozumienia Biblii
- 16) postulat rozdziału państwa od Kościoła
- 17) powstanie koncepcji religii naturalnej i wiara, że zapewni ona szczęście już tu, na ziemi
- 18) przyznanie człowiekowi prawa wolnego wyboru religii
- 19) racjonalizm, czyli przekonanie, że jedynym źródłem i kryterium prawdy jest rozum
- 20) reforma Kościoła: postawienie w centrum życia religijnego Mszy Świętej, słowa Bożego i sakramentów, odbudowa właściwej hierarchii praktyk religijnych
- 21) sformułowanie norm moralnych, opartych na chrześcijańskiej nauce o godności i naturze człowieka jako stworzenia Bożego: wolność jednostki, prawo do szczęścia i własności, równość wszystkich wobec prawa, nienaruszalność godności każdej osoby,
- 22) zdrowa pobożność ludowa (odchodzenie od religijności magicznej)

**1) uznanie, że na rozumie
powinny opierać się wiara,
moralność i religia**

**2) wielkie odkrycia uczonych
(np. prawo grawitacji,
elektryczność)**

**3) zakwestionowanie
podstaw wiary i cywilizacji
chrześcijańskiej**

**4) zasada wolności każdego
człowieka w kształtowaniu
własnych myśli i własnego życia**

5) deizm: odrzucenie Objawienia i Opatrzności Bożej oraz cudów

6) idea praw człowieka, na których została oparta współczesna demokracja

7) odrzucenie dotychczasowego pojęcia Boga, uznanie, że Boga nie można pojąć

8) odrzucenie tradycyjnego pojmowania kosmosu

**9) początek procesu
sekularyzacji, czyli
zeświecczenia kultury**

**10) początki idei tolerancji
religijnej i ekumenizmu, rozwoju
duszpasterstwa, oświaty
religijnej**

**11) pogląd, że Kościół ogranicza
wolność jednostki**

**12) narastające zwątpienie
w religię opartą na Objawieniu
i dogmatach wiary**

13) oddzielenie rozumu od wiary

14) odmowa Kościołowi prawa do udziału w życiu społecznym, politycznym i kulturalnym

15) odrzucenie dosłownego rozumienia Biblii

16) postulat rozdziału państwa od Kościoła

17) powstanie koncepcji religii naturalnej i wiara, że zapewni ona szczęście już tu, na ziemi

18) przyznanie człowiekowi prawa wolnego wyboru religii

19) racjonalizm, czyli przekonanie, że jedynym źródłem i kryterium prawdy jest rozum

**20) reforma Kościoła:
postawienie w centrum życia religijnego Mszy Świętej, słowa Bożego i sakramentów, odbudowa właściwej hierarchii praktyk religijnych**

21) sformułowanie norm moralnych, opartych na chrześcijańskiej nauce o godności i naturze człowieka jako stworzenia Bożego: wolność jednostki, prawo do szczęścia i własności, równość wszystkich wobec prawa, nienaruszalność godności każdej osoby,

22) zdrowa pobożność ludowa (odchodzenie od religijności magicznej)

Uprzemysłowienie

bieda ludzi pracujących

Uprzemysłowienie

bieda ludzi pracujących

kryzys społeczny

powstanie socjalizmu

kryzys społeczny

powstanie socjalizmu

kryzys

Sobór Watykański I

kryzys

Sobór Watykański I

odnowa Kościoła

powstanie nowych zakonów

odnowa Kościoła

powstanie nowych zakonów

Bogusław Musiał

SUMIENIE

Odezwał się do mnie dziś po imieniu
Głos, którego wcześniej nie słyszałem!
Nie wiedziałem nawet o jego istnieniu,
A może tylko wiedzieć nie chciałem!
Trwało zaledwie to krótką chwilę
I zamilkł, kryjąc się za pleców mych cieniem.
Nie jestem pewien, lecz się chyba nie mylę,
Że spotkałem się z własnym sumieniem

Erwin: Moi rodzice do wszystkiego się wtrącają. Stale mnie kontrolują: gdzie idę, w co gram, z kim się spotykam. Mam tego dość. 😡 Nie jestem już dzieckiem.

Erwin: Moi rodzice do wszystkiego się wtrącają. Stale mnie kontrolują: gdzie idę, w co gram, z kim się spotykam. Mam tego dość. 😡 Nie jestem już dzieckiem.

Karina: A moich nic nie obchodzi. Tato całymi dniami pracuje. Mama też wraca późno. Czasami myślę, że jak zniknę, to nie zauważą. 😞

Karina: A moich nic nie obchodzi. Tato całymi dniami pracuje. Mama też wraca późno. Czasami myślę, że jak zniknę, to nie zauważą. 😞

Niki: Ja kiedyś stale kłóciłam się z rodzicami, aż ktoś namówił ich na terapię. Było mi głupio, ale w końcu poszliśmy. I wiecie... jest lepiej. 🙌 Teraz częściej gadamy, a to się nie zdarzało...

Niki: Ja kiedyś stale kłóciłam się z rodzicami, aż ktoś namówił ich na terapię. Było mi głupio, ale w końcu poszliśmy. I wiecie... jest lepiej. 🙌 Teraz częściej gadamy, a to się nie zdarzało...

Miška: Z moją mamą nie da się o niczym pogadać. Wciąż tylko plotkuje z koleżankami albo ogląda głupie seriale. Ubiera się bez gustu. Wstydzę się je 😬

Miška: Z moją mamą nie da się o niczym pogadać. Wciąż tylko plotkuje z koleżankami albo ogląda głupie seriale. Ubiera się bez gustu. Wstydzę się je 😬

Mati: Mój tata już zaplanował mi przyszłość. Wciąż opowiada, jak to kiedyś zastąpię go w warsztacie. Jakie to niby mam szczęście, bo on musiał zaczynać od zera. Super, tylko mnie to kompletnie nie interesuje! 🙄

Mati: Mój tata już zaplanował mi przyszłość. Wciąż opowiada, jak to kiedyś zastąpię go w warsztacie. Jakie to niby mam szczęście, bo on musiał zaczynać od zera. Super, tylko mnie to kompletnie nie interesuje! 🙄

**CZŁOWIEK
SZCZĘŚLIWY
WEDŁUG
WIELU LUDZI**

jest bogaty.

jest wesoły
i beztroski.

**jest przebojowy,
wychwalany
przez innych,
popularny.**

**zaspokaja
wszelkie swoje
zachcianki.**

posiada władzę
nad innymi, jest
obsługiwany przez
innych.

jest uzdolniony,
piękny, zgrabny,
zdrowy.

**jest silny,
w razie konfliktu
potrafi użyć
skutecznie
przemocy.**

**nie ma kłopotów,
może zawsze korzy-
stać ze swoich praw
bez oglądania się na
potrzeby innych.**

**WEDŁUG JEZUSA
CZŁOWIEK MOŻE
BYĆ SZCZĘŚLIWY,
GDY...**

Podobieństwa (I)	Różnice	
	chrześcijanie (II)	żydzi (III)

Podobieństwa (I)	Różnice	
	chrześcijanie (II)	żydzi (III)

Mt 1, 1-16;

Łk 1, 26-27;

Mt 1, 1-18;

Mt 2, 1;

Łk 1, 31;

Łk 3, 23-34;

Hbr 7, 14;

Mt 2, 1-3;

Mt 27, 11. 29;

J 4, 9;

Łk 2, 21-23

Mk 9, 28-29;

Ga 4, 4;

Łk 4, 16;

Mt 5, 17-18;

Mt 7, 12;

Mt 12, 5;

Mt 22, 35-37

Łk 2, 41;

Mt 26, 55;

J 2, 13

J 2, 13;

J 5, 1;

Mt 26, 17;

Mk 14, 12;

Łk 22, 15.

Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. [...] A wreszcie rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam». Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył.

Księga Rodzaju 1, 1; 21, 26a. 37a

A gdy Bóg ukończył w dniu szóstym swe dzieło, nad którym pracował, odpoczął dnia siódmego po całym swym trudzie, jaki podjął. Wtedy Bóg pobłogosławił ów siódmy dzień i uczynił go świętym.

Księga Rodzaju 2, 2-3a

Pan Bóg sporządził dla mężczyzny i dla jego żony odzienie ze skór i przyodział ich. Po czym Pan Bóg rzekł: «Oto człowiek stał się taki jak My: zna dobro i zło; niechaj teraz nie wyciągnie przypadkiem ręki, aby zerwać owoc także z drzewa życia, zjeść go i żyć na wieki». Dlatego Pan Bóg wydalil go z ogrodu Eden, aby uprawiał tę ziemię, z której został wzięty. Wygnawszy zaś człowieka, Bóg postawił przed ogrodem Eden cherubów i połyskujące ostrze miecza, aby strzec drogi do drzewa życia”.

Księga Rodzaju 3, 21-24

Mojżesz zwołał wszystkich starszych Izraela i rzekł do nich: «Odłączcie i weźcie baranka dla waszych rodzin i zabijcie jako paschę.. Weźcie gałązkę hizopu i zanurczcie ją we krwi, która jest w naczyniu, i krwią z naczynia skropcie próg i oba odrzwia. Aż do rana nie powinien nikt z was wychodzić przed drzwi swego domu. A gdy Pan będzie przechodził, aby porazić Egipcjan, a zobaczy krew na progu i na odrzwiach, to ominie Pan takie drzwi i nie pozwoli Niszczycielowi wejść do tych domów, aby [was] zabijał.

[...] Gdy zaś wejdziecie do ziemi, którą da wam Pan, jak obiecał, przestrzegajcie tego obyczaju. Gdy się was zapytają dzieci: cóż to za święty zwyczaj? – tak im odpowiedziecie: „To jest ofiara Paschy na cześć Pana, który w Egipcie ominął domy Izraelitów. Poraził Egipcjan, a domy nasze ocalił”».

O północy Pan pozabijał wszystko pierworodne Egiptu: od pierworodnego syna faraona, który siedzi na swym tronie, aż do pierworodnego [...], a także wszelkie pierworodne z bydła. I wstał faraon jeszcze w nocy, a z nim wszyscy jego dworzanie i wszyscy Egipcjanie. I podniósł się wielki krzyk w Egipcie, gdyż nie było domu, w którym nie byłoby umarłego. I jeszcze w nocy kazał faraon wezwać Mojżesza i Aarona, i powiedział: «Wstańcie, wyruszajcie z pośrodku mojego ludu, tak wy, jak Izraelici! Idźcie i oddajcie cześć Panu według waszego pragnienia».

Tej nocy czuwał Pan nad wyjściem synów Izraela z ziemi egipskiej. Dlatego noc ta winna być czuwaniem na cześć Pana dla wszystkich Izraelitów po wszystkie pokolenia.

Księga Wyjścia 12, 21-23. 25-27a. 29-31. 42

Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. [...] A wreszcie rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam». Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył.

Księga Rodzaju 1, 1; 21, 26a. 37a

A gdy Bóg ukończył w dniu szóstym swe dzieło, nad którym pracował, odpoczął dnia siódmego po całym swym trudzie, jaki podjął. Wtedy Bóg pobłogosławił ów siódmy dzień i uczynił go świętym.

Księga Rodzaju 2, 2-3a

Pan Bóg sporządził dla mężczyzny i dla jego żony odzienie ze skór i przyodział ich. Po czym Pan Bóg rzekł: «Oto człowiek stał się taki jak My: zna dobro i zło; niechaj teraz nie wyciągnie przypadkiem ręki, aby zerwać owoc także z drzewa życia, zjeść go i żyć na wieki». Dlatego Pan Bóg wydalil go z ogrodu Eden, aby uprawiał tę ziemię, z której został wzięty. Wygnawszy zaś człowieka, Bóg postawił przed ogrodem Eden cherubów i połyskujące ostrze miecza, aby strzec drogi do drzewa życia”.

Księga Rodzaju 3, 21-24

Mojżesz zwołał wszystkich starszych Izraela i rzekł do nich: «Odłączcie i weźcie baranka dla waszych rodzin i zabijcie jako paschę.. Weźcie gałązkę hizopu i zanurczcie ją we krwi, która jest w naczyniu, i krwią z naczynia skropcie próg i oba odrzwia. Aż do rana nie powinien nikt z was wychodzić przed drzwi swego domu. A gdy Pan będzie przechodził, aby porazić Egipcjan, a zobaczy krew na progu i na odrzwiach, to ominie Pan takie drzwi i nie pozwoli Niszczycielowi wejść do tych domów, aby [was] zabijał.

[...] Gdy zaś wejdziecie do ziemi, którą da wam Pan, jak obiecał, przestrzegajcie tego obyczaju. Gdy się was zapytają dzieci: cóż to za święty zwyczaj? – tak im odpowiedziecie: „To jest ofiara Paschy na cześć Pana, który w Egipcie ominął domy Izraelitów. Poraził Egipcjan, a domy nasze ocalił”».

O północy Pan pozabijał wszystko pierworodne Egiptu: od pierworodnego syna faraona, który siedzi na swym tronie, aż do pierworodnego [...], a także wszelkie pierworodne z bydła. I wstał faraon jeszcze w nocy, a z nim wszyscy jego dworzanie i wszyscy Egipcjanie. I podniósł się wielki krzyk w Egipcie, gdyż nie było domu, w którym nie byłoby umarłego. I jeszcze w nocy kazał faraon wezwać Mojżesza i Aarona, i powiedział: «Wstańcie, wyruszajcie z pośrodku mojego ludu, tak wy, jak Izraelici! Idźcie i oddajcie cześć Panu według waszego pragnienia».

Tej nocy czuwał Pan nad wyjściem synów Izraela z ziemi egipskiej. Dlatego noc ta winna być czuwaniem na cześć Pana dla wszystkich Izraelitów po wszystkie pokolenia.

Księga Wyjścia 12, 21-23. 25-27a. 29-31. 42

[...] po przybyciu na pustynię Synaj rozbili obóz na pustyni. Izrael obozował tam naprzeciw góry. Mojżesz wstąpił wtedy do Boga, a Pan zawołał na niego z góry i powiedział: «Tak powiesz domowi Jakuba i to oznajmisz Izraelitom: Wyście widzieli, co uczyniłem Egipcjowi, jak niosłem was na skrzydłach orlich i przywiodłem was do Mnie. Teraz jeśli pilnie słuchać będziecie głosu mego i strzec mojego przymierza, będziecie szczególną moją własnością pośród wszystkich narodów, gdyż do Mnie należy cała ziemia. Lecz wy będziecie Mi królestwem kapłanów i ludem świętym. Takie to słowa powiedz Izraelitom». [...]

Wtedy mówił Bóg wszystkie te słowa: «Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli».

Księga Wyjścia 19, 2b-6. 20, 1-2

Mojżesz polecił Izraelitom wyruszyć od Morza Czerwonego, i szli w kierunku pustyni Szur. Szli trzy dni przez pustynię, a nie znaleźli wody. [...] Potem przybyli do Elim, gdzie było dwanaście źródeł i siedemdziesiąt palm. Tutaj to rozbili namioty nad wodą. [...]

Będziesz obchodził Święto Namiotów przez siedem dni po zebraniu plonów z twego klepiska i tłoczni. [...] Przez siedem dni będziesz świętować ku czci Pana, Boga swego, w miejscu, które sobie obierze Pan, za to, że ci błogosławi Pan, Bóg twój, we wszystkich twoich zbiorach, w każdej pracy twych rąk, i abyś był pełen radości.

Księga Wyjścia 15, 22. 27

Księga Powtórzonego Prawa 16, 13. 15

A Mardocheusz opisał te wypadki i rozesłał listy do wszystkich Żydów [...], aby im wydać polecenie, że mają obchodzić jako święto dzień czternasty w miesiącu Adar i piętnasty w nim – z roku na rok – jako dni, w których Żydzi uwolnili się od nieprzyjaciół, i miesiąc, który obrócił się im ze smutku w radość i z żałoby stał się dla nich dniem wesela, aby obchodzili je jako dni ucztowania i wesela, posyłając innym coś z zapasów żywności, a ubogim dary.

Księga Estery 9, 20-22

Juda i jego bracia powiedzieli: «Oto nasi wrogowie są starci. Chodźmy, aby świątynię oczyścić i na nowo poświęcić».

Przez osiem dni obchodzili poświęcenie ołtarza, a przy tym pełni radości składali całopalenia, ofiary pojednania i uwielbienia, a między ludem panowała bardzo wielka radość z tego powodu, że skończyła się hańba, którą sprowadzili poganie. Juda zaś, jego bracia i całe zgromadzenie Izraela postanowili, że uroczystość poświęcenia ołtarza będą z weselem i radością obchodzili z roku na rok przez osiem dni, począwszy od dnia dwudziestego piątego miesiąca.

Pierwsza Księga Machabejska 4, 36. 56-59a

[...] po przybyciu na pustynię Synaj rozbili obóz na pustyni. Izrael obozował tam naprzeciw góry. Mojżesz wstąpił wtedy do Boga, a Pan zawołał na niego z góry i powiedział: «Tak powiesz domowi Jakuba i to oznajmisz Izraelitom: Wyście widzieli, co uczyniłem Egipcjowi, jak niosłem was na skrzydłach orlich i przywiodłem was do Mnie. Teraz jeśli pilnie słuchać będziecie głosu mego i strzec mojego przymierza, będziecie szczególną moją własnością pośród wszystkich narodów, gdyż do Mnie należy cała ziemia. Lecz wy będziecie Mi królestwem kapłanów i ludem świętym. Takie to słowa powiedz Izraelitom». [...]

Wtedy mówił Bóg wszystkie te słowa: «Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli».

Księga Wyjścia 19, 2b-6. 20, 1-2

Mojżesz polecił Izraelitom wyruszyć od Morza Czerwonego, i szli w kierunku pustyni Szur. Szli trzy dni przez pustynię, a nie znaleźli wody. [...] Potem przybyli do Elim, gdzie było dwanaście źródeł i siedemdziesiąt palm. Tutaj to rozbili namioty nad wodą. [...]

Będziesz obchodził Święto Namiotów przez siedem dni po zebraniu plonów z twego klepiska i tłoczni. [...] Przez siedem dni będziesz świętować ku czci Pana, Boga swego, w miejscu, które sobie obierze Pan, za to, że ci błogosławi Pan, Bóg twój, we wszystkich twoich zbiorach, w każdej pracy twych rąk, i abyś był pełen radości.

Księga Wyjścia 15, 22. 27

Księga Powtórzonego Prawa 16, 13. 15

A Mardocheusz opisał te wypadki i rozesłał listy do wszystkich Żydów [...], aby im wydać polecenie, że mają obchodzić jako święto dzień czternasty w miesiącu Adar i piętnasty w nim – z roku na rok – jako dni, w których Żydzi uwolnili się od nieprzyjaciół, i miesiąc, który obrócił się im ze smutku w radość i z żałoby stał się dla nich dniem wesela, aby obchodzili je jako dni ucztowania i wesela, posyłając innym coś z zapasów żywności, a ubogim dary.

Księga Estery 9, 20-22

Juda i jego bracia powiedzieli: «Oto nasi wrogowie są starci. Chodźmy, aby świątynię oczyścić i na nowo poświęcić».

Przez osiem dni obchodzili poświęcenie ołtarza, a przy tym pełni radości składali całopalenia, ofiary pojednania i uwielbienia, a między ludem panowała bardzo wielka radość z tego powodu, że skończyła się hańba, którą sprowadzili poganie. Juda zaś, jego bracia i całe zgromadzenie Izraela postanowili, że uroczystość poświęcenia ołtarza będą z weselem i radością obchodzili z roku na rok przez osiem dni, począwszy od dnia dwudziestego piątego miesiąca.

Pierwsza Księga Machabejska 4, 36. 56-59a

1. Boże Abrahama, Proroków, Jezusa Chrystusa, w Tobie zawarte jest wszystko, do Ciebie zmierza wszystko, Ty jesteś kresem wszystkiego. Wysłuchaj modlitw zanoszonych przez nas za naród żydowski, który – ze względu na swoich przodków – jest Tobie nadal bardzo drogi.

2. Obdarz go głęboką świadomością przynależności do jednej rodziny ludzkiej, zamierzonej przez Ciebie i przez Ciebie zgromadzonej.

3. Wspomóż, by zabiegając o pokój i sprawiedliwość między wszystkimi ludźmi i narodami, odkrywał swoje wielkie zadanie objawiania światu Twojego błogosławieństwa.

4. Wesprzyj, by spotykał się z szacunkiem i miłością u tych, którzy nie rozumieją jeszcze jego bolesnych doświadczeń, oraz u tych, którzy solidarnie, z poczuciem wzajemnej troski - jednych o drugich, współodczuwają zadane mu głębokie rany.

5. Uczyń, by dzięki jego świadectwu cały rodzaj ludzki pojął, że wszystkie narody jeden mają początek i jeden cel ostateczny – Boga, którego zbawcze zamiary rozciągają się na wszystkich ludzi. Amen.

zanik wrażliwości religijnej

obojętność religijna

**narzucanie przez
prawo państwowe
w niektórych
krajach obyczajów
świeckich**

konsumpcyjny styl życia

magia

**kult władzy, sławy,
sukcesu, pieniędzy**

ateizm

wpływ mediów

**brak przekazu
tradycji religijnych
w życiu rodzinnym**

**prześladowania
w niektórych
państwach
wyznaniowych**

**odrzućcenie
wartości ludzkich
i uznanie życia
za bezsensowne**

pośpiech

1. Boże, Ty jesteś naszym Stwórcą. Jesteś dobry i Twoje miłosierdzie nie zna granic.

2. Wyzwól nas od złych skłonności, które nasze serca odwodzą od Twojej woli.

3. Nie pozwól, byśmy wyznając Twoje imię, usprawiedliwiali nieład pochodzący od ludzi.

4. Boże, Sprawco sprawiedliwości i pokoju, udziel nam prawdziwej radości i prawdziwej miłości, a także trwałego braterstwa między narodami.

5. I nasyć nas na zawsze Twoimi darami. Amen!

Hevenu Szalom alehem

1. Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
2. A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
3. E sia la pace con noi (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
4. Et la paix soit avec nous (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
5. Y sea la paz con nosotros (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
6. Und sei der Friede mit uns (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
7. And the peace be with us (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
8. Da mir wsiegda budiet z nami¹ (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
9. Głosimy pokój dla świata.
Śpiewamy pokój dla świata.
Niech nasze życie będzie radosne,
a pozdrowienie „Pokój” niech połączy nas.
10. Hevenu Szalom alehem (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.

---

¹ Tu zapisane brzemienne słów – nie oryginalny zapis.

Hevenu Szalom alehem

1. Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
2. A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
3. E sia la pace con noi (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
4. Et la paix soit avec nous (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
5. Y sea la paz con nosotros (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
6. Und sei der Friede mit uns (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
7. And the peace be with us (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
8. Da mir wsiegda budiet z nami¹ (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
9. Głosimy pokój dla świata.
Śpiewamy pokój dla świata.
Niech nasze życie będzie radosne,
a pozdrowienie „Pokój” niech połączy nas.
10. Hevenu Szalom alehem (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.

---

¹ Tu zapisane brzemienne słów – nie oryginalny zapis.

Hevenu Szalom alehem

1. Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom alehem.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
2. A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
A pokój niech będzie z nami.
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
3. E sia la pace con noi (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
4. Et la paix soit avec nous (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
5. Y sea la paz con nosotros (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
6. Und sei der Friede mit uns (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
7. And the peace be with us (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
8. Da mir wsiegda budiet z nami¹ (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.
9. Głosimy pokój dla świata.
Śpiewamy pokój dla świata.
Niech nasze życie będzie radosne,
a pozdrowienie „Pokój” niech połączy nas.
10. Hevenu Szalom alehem (3×)
Hevenu Szalom, Szalom, Szalom alehem.

---

¹ Tu zapisane brzemienne słów – nie oryginalny zapis.

„[...] chrześcijanin ma wielką podstawową ufność, wręcz wielką zasadniczą pewność, że może bezpiecznie wypłynąć na rozległe morze prawdy, nie potrzebując obawiać się o swoją chrześcijańską tożsamość.

Oczywiście, to nie my posiadamy prawdę, ale to ona nas posiada: Chrystus, który jest Prawdą, wziął nas za rękę, i wiemy, że na drodze naszego pasjonującego dążenia do poznania Jego ręka trzyma nas mocno.

To, że jesteśmy wewnętrznie podtrzymywani ręką Chrystusa, czyni nas wolnymi i jednocześnie bezpiecznymi.

Wolnymi – jeśli jesteśmy przez Niego wspierani, możemy włączać się w każdy dialog otwarcie i bez strachu.

Bezpiecznymi, bo On nas nie opuszcza, o ile my sami się od Niego nie odłączymy.
Z Nim zjednoczeni, jesteśmy w świetle prawdy”.

„[...] chrześcijanin ma wielką podstawową ufność, wręcz wielką zasadniczą pewność, że może bezpiecznie wypłynąć na rozległe morze prawdy, nie potrzebując obawiać się o swoją chrześcijańską tożsamość.

Oczywiście, to nie my posiadamy prawdę, ale to ona nas posiada: Chrystus, który jest Prawdą, wziął nas za rękę, i wiemy, że na drodze naszego pasjonującego dążenia do poznania Jego ręka trzyma nas mocno.

To, że jesteśmy wewnętrznie podtrzymywani ręką Chrystusa, czyni nas wolnymi i jednocześnie bezpiecznymi.

Wolnymi – jeśli jesteśmy przez Niego wspierani, możemy włączać się w każdy dialog otwarcie i bez strachu.

Bezpiecznymi, bo On nas nie opuszcza, o ile my sami się od Niego nie odłączymy.
Z Nim zjednoczeni, jesteśmy w świetle prawdy”.

„[...] chrześcijanin ma wielką podstawową ufność, wręcz wielką zasadniczą pewność, że może bezpiecznie wypłynąć na rozległe morze prawdy, nie potrzebując obawiać się o swoją chrześcijańską tożsamość.

Oczywiście, to nie my posiadamy prawdę, ale to ona nas posiada: Chrystus, który jest Prawdą, wziął nas za rękę, i wiemy, że na drodze naszego pasjonującego dążenia do poznania Jego ręka trzyma nas mocno.

To, że jesteśmy wewnętrznie podtrzymywani ręką Chrystusa, czyni nas wolnymi i jednocześnie bezpiecznymi.

Wolnymi – jeśli jesteśmy przez Niego wspierani, możemy włączać się w każdy dialog otwarcie i bez strachu.

Bezpiecznymi, bo On nas nie opuszcza, o ile my sami się od Niego nie odłączymy.
Z Nim zjednoczeni, jesteśmy w świetle prawdy”.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

MODLITWA

Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko, naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelkich złych przygód racz nas zawsze wybawiać, Panno chwalebna i błogosławiona. O Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza. Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

Części i tajemnice różańcowe

I. Tajemnice radosne:

Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie
Nawiedzenie św. Elżbiety
Narodzenie Pana Jezusa
Ofiarowanie Jezusa w Świątyni
Odnalezienie Jezusa w Świątyni

II. Tajemnice światła:

Chrzest Pana Jezusa w Jordanie
Objawienie się Jezusa w Kanie Galilejskiej
Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia
Przemienienie Pańskie na górze Tabor
Ustanowienie Eucharystii

III. Tajemnice bolesne:

Modlitwa Jezusa w Ogrójcu
Biczowanie Jezusa
Cierniem ukoronowanie Jezusa
Droga krzyżowa na Kalwarię
Ukrzyżowanie i śmierć Jezusa

IV. Tajemnice chwalebne

Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa
Wniebowstąpienie Pana Jezusa
Zesłanie Ducha Świętego
Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny
Ukoronowanie Maryi na Królową Nieba i Ziemi

Części i tajemnice różańcowe

I. Tajemnice radosne:

Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie
Nawiedzenie św. Elżbiety
Narodzenie Pana Jezusa
Ofiarowanie Jezusa w Świątyni
Odnalezienie Jezusa w Świątyni

II. Tajemnice światła:

Chrzest Pana Jezusa w Jordanie
Objawienie się Jezusa w Kanie Galilejskiej
Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia
Przemienienie Pańskie na górze Tabor
Ustanowienie Eucharystii

III. Tajemnice bolesne:

Modlitwa Jezusa w Ogrójcu
Biczowanie Jezusa
Cierniem ukoronowanie Jezusa
Droga krzyżowa na Kalwarię
Ukrzyżowanie i śmierć Jezusa

IV. Tajemnice chwalebne

Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa
Wniebowstąpienie Pana Jezusa
Zesłanie Ducha Świętego
Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny
Ukoronowanie Maryi na Królową Nieba i Ziemi

Części i tajemnice różańcowe

I. Tajemnice radosne:

Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie
Nawiedzenie św. Elżbiety
Narodzenie Pana Jezusa
Ofiarowanie Jezusa w Świątyni
Odnalezienie Jezusa w Świątyni

II. Tajemnice światła:

Chrzest Pana Jezusa w Jordanie
Objawienie się Jezusa w Kanie Galilejskiej
Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia
Przemienienie Pańskie na górze Tabor
Ustanowienie Eucharystii

III. Tajemnice bolesne:

Modlitwa Jezusa w Ogrójcu
Biczowanie Jezusa
Cierniem ukoronowanie Jezusa
Droga krzyżowa na Kalwarię
Ukrzyżowanie i śmierć Jezusa

IV. Tajemnice chwalebne

Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa
Wniebowstąpienie Pana Jezusa
Zesłanie Ducha Świętego
Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny
Ukoronowanie Maryi na Królową Nieba i Ziemi

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Bóg się rodzi

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony – okryty chwałą,
Śmiertelny – Król nad wiekami
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje:
Nieważne cierpieć, nieważne,
Żeśmy byli winni sami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Ludzki Bóg

Interpretacja obrazu Boże Narodzenie

Szopa na malowidle Boże Narodzenie jest zbita z solidnych desek. Od reszty świata osłaniają ją tylko dwie, zapewne kamienne, przegrody, między którymi znajduje się wejście. Zza przegród wystawiają swe łby wół i osioł. Przed szopą znajduje się obszerne klepisko. Rzuca się w oczy jego surowa nagość i twardość. To jest zbita glina, z której kiedyś ulepił Bóg człowieka. Na niej, z dłońmi złożonymi jak do modlitwy, klęczą cztery osoby adorujące Dzieciątko: Maryja, św. Józef i dwoje świętych dominikańskich: Piotr Męczennik i Katarzyna ze Sieny. Na dachu stajenki modlą się aniołowie.

Nagusieńki Jezus, wyjęty przez Matkę ze żłobu, leży na klepisku na wiązce żółtej słomy, symbolizującej znikomość materii. Jego aureola oznaczona jest czerwonym krzyżem, znakiem przyszłej męki. Na tle łbów wołu i osła widoczny jest pusty żłób, który przypomina zbitą z prostych desek otwartą trumnę. Za nim widnieje ciemna grota, pieczara, podobna do tej, w której złożone zostanie ciało Jezusa po śmierci. Takie jest tło narodzenia Pana, bez żadnej aluzji do chwały zmartwychwstania.

Fresk z genialną prostotą ukazuje tajemnicę kenozy Wcielonego Słowa.

na podstawie: Ryszard Przybylski, *Homilie na Ewangelie dzieciństwa*

Ludzki Bóg

Interpretacja obrazu Boże Narodzenie

Szopa na malowidle Boże Narodzenie jest zbita z solidnych desek. Od reszty świata osłaniają ją tylko dwie, zapewne kamienne, przegrody, między którymi znajduje się wejście. Zza przegród wystawiają swe łby wół i osioł. Przed szopą znajduje się obszerne klepisko. Rzuca się w oczy jego surowa nagość i twardość. To jest zbita glina, z której kiedyś ulepił Bóg człowieka. Na niej, z dłońmi złożonymi jak do modlitwy, klęczą cztery osoby adorujące Dzieciątko: Maryja, św. Józef i dwoje świętych dominikańskich: Piotr Męczennik i Katarzyna ze Sieny. Na dachu stajenki modlą się aniołowie.

Nagusieńki Jezus, wyjęty przez Matkę ze żłobu, leży na klepisku na wiązce żółtej słomy, symbolizującej znikomość materii. Jego aureola oznaczona jest czerwonym krzyżem, znakiem przyszłej męki. Na tle łbów wołu i osła widoczny jest pusty żłób, który przypomina zbitą z prostych desek otwartą trumnę. Za nim widnieje ciemna grota, pieczara, podobna do tej, w której złożone zostanie ciało Jezusa po śmierci. Takie jest tło narodzenia Pana, bez żadnej aluzji do chwały zmartwychwstania.

Fresk z genialną prostotą ukazuje tajemnicę kenozy Wcielonego Słowa.

na podstawie: Ryszard Przybylski, *Homilie na Ewangelie dzieciństwa*

Ludzki Bóg

Interpretacja obrazu Boże Narodzenie

Szopa na malowidle Boże Narodzenie jest zbita z solidnych desek. Od reszty świata osłaniają ją tylko dwie, zapewne kamienne, przegrody, między którymi znajduje się wejście. Zza przegród wystawiają swe łby wół i osioł. Przed szopą znajduje się obszerne klepisko. Rzuca się w oczy jego surowa nagość i twardość. To jest zbita glina, z której kiedyś ulepił Bóg człowieka. Na niej, z dłońmi złożonymi jak do modlitwy, klęczą cztery osoby adorujące Dzieciątko: Maryja, św. Józef i dwoje świętych dominikańskich: Piotr Męczennik i Katarzyna ze Sieny. Na dachu stajenki modlą się aniołowie.

Nagusieńki Jezus, wyjęty przez Matkę ze żłobu, leży na klepisku na wiązce żółtej słomy, symbolizującej znikomość materii. Jego aureola oznaczona jest czerwonym krzyżem, znakiem przyszłej męki. Na tle łbów wołu i osła widoczny jest pusty żłób, który przypomina zbitą z prostych desek otwartą trumnę. Za nim widnieje ciemna grota, pieczara, podobna do tej, w której złożone zostanie ciało Jezusa po śmierci. Takie jest tło narodzenia Pana, bez żadnej aluzji do chwały zmartwychwstania.

Fresk z genialną prostotą ukazuje tajemnicę kenozy Wcielonego Słowa.

na podstawie: Ryszard Przybylski, *Homilie na Ewangelie dzieciństwa*

Ludzki Bóg

Interpretacja obrazu Boże Narodzenie

Szopa na malowidle Boże Narodzenie jest zbita z solidnych desek. Od reszty świata osłaniają ją tylko dwie, zapewne kamienne, przegrody, między którymi znajduje się wejście. Zza przegród wystawiają swe łby wół i osioł. Przed szopą znajduje się obszerne klepisko. Rzuca się w oczy jego surowa nagość i twardość. To jest zbita glina, z której kiedyś ulepił Bóg człowieka. Na niej, z dłońmi złożonymi jak do modlitwy, klęczą cztery osoby adorujące Dzieciątko: Maryja, św. Józef i dwoje świętych dominikańskich: Piotr Męczennik i Katarzyna ze Sieny. Na dachu stajenki modlą się aniołowie.

Nagusieńki Jezus, wyjęty przez Matkę ze żłobu, leży na klepisku na wiązce żółtej słomy, symbolizującej znikomość materii. Jego aureola oznaczona jest czerwonym krzyżem, znakiem przyszłej męki. Na tle łbów wołu i osła widoczny jest pusty żłób, który przypomina zbitą z prostych desek otwartą trumnę. Za nim widnieje ciemna grota, pieczara, podobna do tej, w której złożone zostanie ciało Jezusa po śmierci. Takie jest tło narodzenia Pana, bez żadnej aluzji do chwały zmartwychwstania.

Fresk z genialną prostotą ukazuje tajemnicę kenozy Wcielonego Słowa.

na podstawie: Ryszard Przybylski, *Homilie na Ewangelie dzieciństwa*

1.

2.

3.

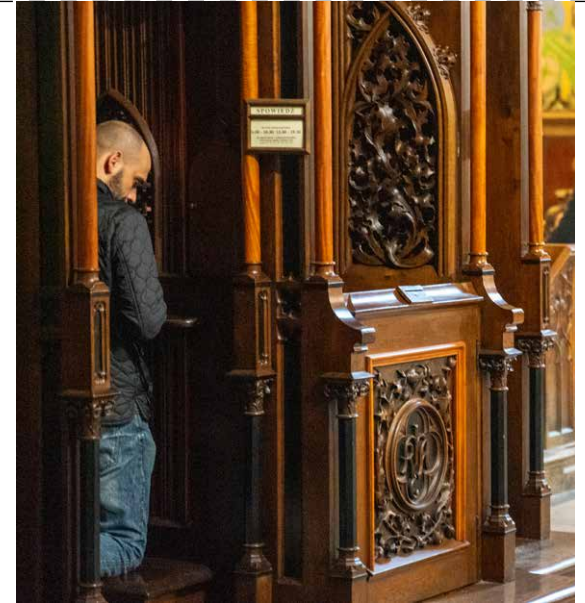
7.

4.

5.

6.

Kim się stajesz?

Jest takie powiedzenie: „Czym się karmisz, tym się stajesz”. To oczywiste, gdy myślimy o naszej fizyczności: to, co zjemy, zamienia się w nasze ciało albo w energię, którą spalamy. Kiedy ktoś źle się odżywia, jego organizm źle się rozwija. Kiedy zje coś zepsutego lub toksycznego – choruje.

Dziecko czy młody człowiek mają większe szanse prawidłowo rozwijać się psychicznie, gdy są „karmieni” miłością rodziców i reszty rodziny, a także przyjaźnią i wsparciem ze strony innych. Jeśli są „karmieni” przemocą, poniżeniem, niechęcią lub pogardą – trudniej im wyrastać na osoby psychicznie dojrzałe.

W rozwoju duchowym, który jest czym innym niż rozwój psychiczny, powiedzenie to także okazuje się prawdziwe. Co to znaczy „karmić się duchowo”? Dobry pokarm duchowy to modlitwa: bliskość z Bogiem. To czytanie Pisma Świętego, a także przyjaźń ze świętymi w tajemnicy Świętych Obcowania: poznawanie ich życia, naśladowanie ich, modlitwa za ich wstawiennictwem. To także słuchanie dobrych, Bożych ludzi. Dobrym pokarmem jest też post, czyli wstrzeźliwość, rodzaj czujności, która oczyszcza ducha. Także uczynione przez nas dobro jest potrzebne do wzrostu duchowego. Przede wszystkim jednak dobrym pokarmem jest Ciało i Krew Chrystusa. W Eucharystii Jezus Chrystus dla nas umiera i zmartwychwstaje, obdarza nas sensem cierpienia i nadzieją zmartwychwstania. Komunia Święta to najwspanialszy pokarm duchowy.

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

MODLITWA

Katecheta:

Panie Jezu, naucz nas coraz lepiej przeżywać tajemnicę Twojej męki, śmierci i zmartwychwstania – zwycięstwo:

Pierwszy uczeń: światła nad ciemnością,

Drugi uczeń: radości nad smutkiem,

Trzeci uczeń: czystości nad grzechem,

Czwarty uczeń: dobra nad złem,

Piąty uczeń: życia nad śmiercią.

Wszyscy uczniowie: Alleluja!

Jeśli masz chwile smutne

1. Jeśli masz chwile smutne w swym życiu,
Powierz je Matce.
Kiedy rozpacz rozdziera twe serce,
Ofiaruj się Jej.
Ref. Matce, która pod krzyżem stała,
Matce, która się z Synem żegnała,
Która uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
Ona, Matka, która pod krzyżem stała,
Matka, która się z Synem żegnała,
Ona uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
2. Kiedy ruszasz w daleką wędrówkę,
Powierz się Matce.
Gdy na szlaku zaskoczy cię burza,
Ofiaruj się Jej.
3. Jeśli zgubisz swą drogę do Boga,
Powierz się Matce.
Gdy w twym sercu znów gości trwoga,
Ofiaruj się Jej.

Jeśli masz chwile smutne

1. Jeśli masz chwile smutne w swym życiu,
Powierz je Matce.
Kiedy rozpacz rozdziera twe serce,
Ofiaruj się Jej.
Ref. Matce, która pod krzyżem stała,
Matce, która się z Synem żegnała,
Która uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
Ona, Matka, która pod krzyżem stała,
Matka, która się z Synem żegnała,
Ona uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
2. Kiedy ruszasz w daleką wędrówkę,
Powierz się Matce.
Gdy na szlaku zaskoczy cię burza,
Ofiaruj się Jej.
3. Jeśli zgubisz swą drogę do Boga,
Powierz się Matce.
Gdy w twym sercu znów gości trwoga,
Ofiaruj się Jej.

Jeśli masz chwile smutne

1. Jeśli masz chwile smutne w swym życiu,
Powierz je Matce.
Kiedy rozpacz rozdziera twe serce,
Ofiaruj się Jej.
Ref. Matce, która pod krzyżem stała,
Matce, która się z Synem żegnała,
Która uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
Ona, Matka, która pod krzyżem stała,
Matka, która się z Synem żegnała,
Ona uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
2. Kiedy ruszasz w daleką wędrówkę,
Powierz się Matce.
Gdy na szlaku zaskoczy cię burza,
Ofiaruj się Jej.
3. Jeśli zgubisz swą drogę do Boga,
Powierz się Matce.
Gdy w twym sercu znów gości trwoga,
Ofiaruj się Jej.

Jeśli masz chwile smutne

1. Jeśli masz chwile smutne w swym życiu,
Powierz je Matce.
Kiedy rozpacz rozdziera twe serce,
Ofiaruj się Jej.
Ref. Matce, która pod krzyżem stała,
Matce, która się z Synem żegnała,
Która uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
Ona, Matka, która pod krzyżem stała,
Matka, która się z Synem żegnała,
Ona uczyć cię będzie pokory,
Cierpienie znieść ci pomoże.
2. Kiedy ruszasz w daleką wędrówkę,
Powierz się Matce.
Gdy na szlaku zaskoczy cię burza,
Ofiaruj się Jej.
3. Jeśli zgubisz swą drogę do Boga,
Powierz się Matce.
Gdy w twym sercu znów gości trwoga,
Ofiaruj się Jej.